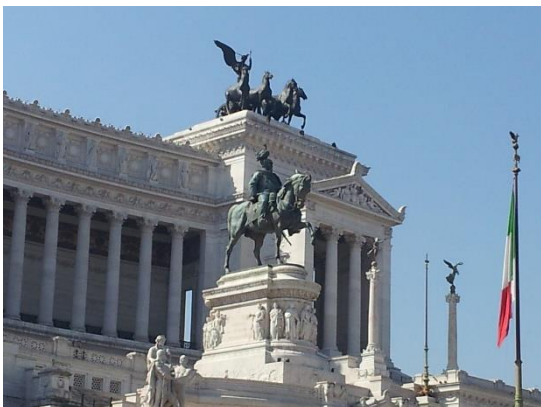

**Kroniek nr: 01 van “Innemend Italië” op 424 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

25 SECOLI DI CULTURA...

Zondag 21 april 2013. Een stralende dag. We besluiten om op de verjaardag van de Eeuwige stad eindelijk eens Rome te bewonderen vanop het Vittoriano, *il Monumento nazionale a Vittorio Emanuele II*. Het bouwwerk, met ontelbare bijnamen, hadden we al vaker van buitenaf bekeken, maar het dak lag al enkele jaren op ons te wachten. Daarmee wilden we ook de Duitser Johann Wolfgang von Goethe eer aandoen. Hij had tijdens zijn Grand Tour door Italië immers de gewoonte om telkens als hij in een nieuwe stad aankwam, deze zo vlug mogelijk te bewonderen vanop een hoogte of een toren. Dat kon hij in Rome helaas niet vanop het Vittoriano. Om de simpele reden dat dit er op het einde van de 18de eeuw nog niet stond. En voor ons was het ook helemaal niet de eerste keer dat we in Rome waren.

Het gebouw staat vol symboliek. Dat is uiteraard niet zo opmerkelijk. Het werd immers opgetrokken in een periode waarin het nationalisme overal in Europa hoogtij vierde. Het valt dan ook niet te verbazen dat binnenin het Museo del Risorgimento (de eenmaking van Italië) er zijn thuisbasis heeft gevonden, al was dit pas in 1935, een tiental jaar na de voltooiing van het monument.

COMPLOTTHEORIE EN QUIZVRAGEN

Al van bij het begin van de werkzaamheden rees de kritiek torenhoog op. Niet alleen omwille van de grootte, het bombastische of wat dan ook, maar vooral de ligging ervan deed velen de wenkbrauwen fronsen. Voor een deel moest een zijkant van de Campidoglio afgegraven worden, verdween een middeleeuwse volkswijk, werd een kerk verplaatst en enkele kloostertuinen afgebroken.

Maar wat velen tegen de borst stootte was dat het historisch uitzicht vanop de Piazza del Campidoglio op de koepel van de Sint-Pieters volledig zou verdwijnen. Michelangelo had in de 16de eeuw de ganse heuveltop heraangelegd precies met de bedoeling dat het burgerlijk bestuur van Rome uitzicht had op de religieuze autoriteiten. Voorheen was dit plein gericht naar het Forum Romanum. En nu zou dit panorama in één keer worden weggeveegd door deze mastodont precies in de zichtlijn neer te plaatsen.

Dat was volgens het Vaticaan uiteraard geen toeval. Na de eenmaking van Italië in 1861 bleef er van de Pauselijke Staten alleen nog een groententuintje over en beschouwde de paus zich als gevangene van Italië. Bij de voltooiing van het monument zou echter blijken dat Marcus Aurelius nog steeds de koepel van de Sint Pieters kan bewonderen.

Over de symboliek van dit gebouw vindt de lezer in de toeristische gidsen voldoende informatie. Opvallend is zonder twijfel het immense ruitersstandbeeld van Victor Emmanuel II, de eerste koning van Italië. Daarvoor bevindt zich het graf van de onbekende soldaat. Verder zijn er allegorische verwijzingen naar diverse steden, de fontein en als de Tyrreense en Adriatische Zee en nog zoveel meer. Opvallend is de zuilengang. Er zijn 16 kolommen die elk een van de toenmalige regio's voorstellen. Vandaag telt Italië er 20. Het is een traditionele quizvraag te ontdekken welke 4 er in de loop van de 20ste eeuw zijn bijgekomen.

IL CORTEO STORICO

We begeven ons naar de achterzijde van het gebouw om de lift tot de top te nemen. Eenmaal bovenaan is het zicht op de stad adembenemend. Voor ons ligt de Piazza Venezia, de kaarsrechte Via del Corso, verderop links de koepel van het Vaticaan en naar rechts de groene heuvel van de Villa Borghese. Populair hier is het spelletje wie het eerst wat ontdekt: het theater van Marcellus, het dak van het Pan-

theon... Aan de andere kant domineert het Colosseum. Aan onze voeten ligt het Forum Romanum. Ondertussen vult de Via Imperiale zich langzaam met honderden figuranten voor deze historische optocht. Alles in het teken van het keizerlijke Rome van 2000 jaar geleden. Tientallen afdelingen en legioenen stellen zich op als gold het

een van de talrijke triomftochten van eeuwen terug. Alleen is het nog wachten op het beginsein.

Iets vóór twaalf uur beginnen alle klokken van de stad te luiden. Het is een kakafonie van jewelste. Onwillekeurig doet het me denken aan de pauselijke klokken die van overal ter wereld terugkeren nadat ze al hun paaseitjes gedropt hebben. Precies op het middaguur houdt het bengelen op en valt er een onwezenlijke stilte over de stad die nooit ophoudt rumoerig te zijn. Dan begint vanop de Piazza del Campidoglio de intro van het Italiaanse volkslied, de *Inno di Mameli*, "*Fratelli d'Italia*". Een aantal Italianen zingt luidkeels mee. De fanfare zelf is niet te zien want het zicht op de piazza wordt belemmerd door het dak van de Santa Maria in Aracoeli, alsof ze wraak neemt voor het kloosterhof dat plaats moest maken voor de mastodont waar we op staan.

Een verdieping lager profiteren we van het prachtige weer om op het terras onszelf te trakteren op een aperitief. Nog steeds behouden we het zicht op de Via Imperiale waar de stoet zich nu langzaam in beweging zet. Pas nu bedenk ik dat we om klokslag 12 het kanonschot niet hebben gehoord vanop de Gianicolo-heuvel. Evenmin hebben we gelet op het anders altijd aanwezige doordringende geluid van ambulances of politie-auto's. Of misschien zijn we dit laatste zo gewoon geworden dat het niet meer opvalt.

MAANDAG 22 APRIL 2013

Maandag 22 april 2013. Het regent. Een enorm contrast met de vorige dag. Gisteren, op de feestdag van Roma, hadden we geluk. De Romeinen uiteraard ook met zo'n heerlijk weekend. Nu is het opnieuw werkdag. Met een minder blij gemoed spoedt iedereen zich naar zijn of haar dagtaak. Tenminste, wie werk heeft, want in het Italië van toen was dit niet zo vanzelfsprekend. Nu, met die corona-toestand, nog minder.

Wie ook opnieuw werk werd aangeboden is Giorgio Napolitano. Tegen zijn zin en op sterk aandringen van de politieke leiders heeft hij zich nog maar eens laten overhalen om het ambt van president op zich te nemen. Op 20 april werd hij met een overtuigende meerderheid verkozen om het land opnieuw uit de impasse te halen. Straks zal hij de eed afleggen. En wordt hij 88 jaar.

Op de Via IV Novembre worden we door de carabinieri aangehouden om netjes op het voetpad te blijven. Ter hoogte van de Largo Magnanapoli staat een afdeling van het leger. Netjes in gala-uniform. Keurig op een rij. Als een erehaag. Zoals het hoort in Italië waar men voor elke gelegenheid de feestelijke tenues bovenhaalt. Naast de ingang van de Mercati di Traiano staat een mobiele lage TV-toren van de RAI opgesteld. Beschut onder een zeil.

Vanaf de Quirinale doemen plots de blauwe zwaailichten van een escorte op. Het gevolg passeert ons op enkele meters. Een tiental motards en twee statiewagens. In de laatste zit de nieuwe president, Giorgio Napolitano. Op weg naar het Vittoriano.

Niet om van bovenop van het panorama te genieten, maar om een groet te brengen aan de onbekende soldaat.

Iets verder op de stoep bemerk ik een oudere man, statig en keurig gekleed. Een echte Italiaan, volgens de boekjes. Als ik naar hem toega blijft hij een ogenblikje staan, voldoende voor mij om hem te vragen wat hij van het gebeuren denkt. Hij wacht efkens en antwoordt dan: “25 secoli di cultura, distrutti in 25 anni”. Dan draait hij zich om en stapt verder. Beneden ons ligt het Forum van Trajanus. Ook bijna 20 eeuwen oud. Niet alleen het weer, maar ook de plaats onderstrepen de woorden van die onbekende man.

Marc Vandebon
Auteur van “Innemend Italië”
marc.vandebon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

